

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekoval račun št. 11.400

Pomirjenje duhov v zavezniški Franciji

Levičarska stavka potekla brez posledic

Državljska vojna v Avstriji je te dni čisto potisnila v ozadje dogodke v Franciji, ki so bili pretekli teden središče vsega zanimanja. Revolta patriotičnih elementov, zlasti bojnikov iz svetovne vojne, je vrgla prejšnjo vladno levičarskega kartela in izsilila kabinet narodne sloge z odličnim državnikom Doumergueom na čelu. Tako je dobila Francija vladno, kakršne doslej še ni imela, vsaj v povojni dobi ne. V njej so ne-parlamentarci, poslanci in senatorji, skoraj sami bivši predsedniki republike in vlad vseh skupin izven skrajne levice, ki jo tvorijo komunisti in socialisti ter skrajne, rojalistično ali fašistično pobarvane desnice. Novi ministrski predsednik Doumergue in njegova vlada sta dobila od predsednika Lebruna dalekosežna pooblastila; zaenkrat bosta skušala vladati s parlamentom, če bi se pa izkazalo, da je tako sodelovanje nemogoče, ne bo odstopila vlada, marveč bo razpuščen parlament in bodo razpisane nove volitve.

Dasi je taka rešitev krize prav za prav tudi po načelih demokracije čisto v redu, je za francosko demokracijo, ki je bolj radikalna in rigorozna kakor vsaka druga, vendarle nekaj novega. Njena tradicija se namreč upira poveritvi mandata za sestavo vlade politiku, ki ni član parlamenta ali senata, in še bolj razpustu parlamenta ter razpisu novih volitev pred potekom rednega parlamentarnega roka določenih let. Če so se hoteli zato skrajni levičarji dvigniti pod parolo, da je demokracija v nevarnosti in da grozi Franciji fašizem, moramo to razumeti tako, da so videli že v navedenem kršitev tradicije. S stališča ostalega sveta je to teoretično vzeto — pretenko — čutno, toda tu gre bolj za praktično stran. Blumovi socialisti in še posebej komunisti niso zaukazali splošne stavke svojih strokovnih organizacij zaradi obrambe radikalne demokracije, marveč zaradi zavesti, da so se pričele tudi v Franciji obračati razmere proti izgledom levičarjev. S svojo stavko so torej hoteli preizkusiti svoj vpliv in zvestobo svojih pristašev, da bi na ta način dobili novih moralnih moči in sredstev za agitacijo. Morda so pa imeli celo dosti dalekosežnejše namene: polastiti se z državnim udarom vse oblasti!

Pretekli teden, ko je bila stavka sklenjena in določena za ponedeljek 12. tm., so bili voditelji socialistov z Leonom Blumom na čelu še zelo bojevit; na

sam dan stavke, odnosno že dan poprej, se je pa njihova bojevitost precej ohladila. Poznavalci razmer trdijo, da ne samo zaradi odločne volje nove vlade, ki je sklenila zatreti vsak poizkus levičarskega prevrata, temveč še bolj zaradi grožnje bojnikov, da se bodo z vso svojo močjo priključili vladni oboroženi moči proti levičarjem. Bojevniki so pa v Parizu v veliki premoči nad socialisti in komunisti, saj se jim je posrečilo pridobiti zase ogromno večino srednjega sloja. Spricho tega so Blum in njegovi tovariši naglo popustili in stavka se je spremenila v docela nenevarno počivanje dela. Socialisti so se obnašali zelo previdno, vlada je pa tudi postopala skrajno taktično, tako, da s svojimi ukrepi ni izživala k razburjenju. Kar je bilo nemirov in incidentov, so jih povzročili samo komunisti, pa še to posebno po deželi. Tudi je stavka sama pokazala, da moč marksistov ni tako velika, kakor se je mislilo, zlasti pa ne v glavnem mestu Parizu. Popolnoma je počivalo delo samo v nekaterih panogah, posebno v gradbeni. Železničarji se pozivu sploh niso odzvali in se je tako železniški promet razvijal popolnoma normalno.

Ponedeljek 12. februarja, od katerega so si razni francoski in tuji avanturisti obetali veliko, je tako minil brez uresničenja njihovih upov. Vlada je na svoji seji v torek lahko ugotovila, da splošna stavka njenega položaja ni niti najmanjše omajala, pač pa ga je celo še okrepila. Kakor se je stavka mirno začela in razvijala, tako se je tudi končala. V torek se je vrnilo že spet vse po normalnih tirih, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo. V Franciji je zopet mir in red; burni dnevi so minili in Doumergueova vlada narodne sloge se je lahko lotila izvajanja svojega nelahkega programa. Čakajo jo velike notranjepolitične in zunanjepolitične naloge. V notranji politiki bo morala znova utrditi avtoriteto države, zatreti korupcijo in izvesti celovito zelo važnih reform, med njimi zasnitek revizije ustave, ki bo bolj ustrežal modernim zahtevam časa. V zunanji politiki bo pa morala končno pokazati, kako daleč gre lahko pri razoroževanju in drugih velikih mednarodnih problemih, ne da bi bili ogroženi vitalni interesi francoskega naroda in njegove republike. Z zaupanjem pričakujemo, da bo pokazala tudi v tem jasno linijo brez kompromisarenja.

Predsednik Lebrun ne odstopi

IZJAVA UREDNIKU LISTA »ECHO DE PARIS«. TUDI VSE VESTI O NJEGOVI BOLEZNI IZMIŠLJENE.

PARIZ, 15. februarja. Da bi dognal resničnost vesti, ki krožijo po prestolnici, namreč da namerava predsednik republike Albert Lebrun iz zdravstvenih razlogov podati ostavko, je politični urednik lista »Echo de Paris« Marcelle Houtin obiskal Lebruna in ga prosil naj te vesti potrdi ali pa jih naj demantira. Predsednik republike je pri tej priliki izjavil uredniku sledeče: »Znano mi je, da se v zadnjem času širijo glasovi o moji ostavki. Ne vem kdo si jih je izmislil in kdo je na njih toliko zainteresiran, da jih širi, vendar pa vam moram reči, da ni resnična nobena in da so vse vesti o moji ostavki naravnost absurdne. Naravno je, da se v Elizejski palači ne cedi vedno med in mleko, toda jaz se počutim dobro in upam, da bom do kraja iz-

polnil svojo dolžnost, ki mi je poverjena. Drugi teden bom obiskal gospodarsko razstavo in se bodo obiskovalci lahko prepričali, če imajo pred seboj bolnega predsednika republike.

Rekonstrukcija češkoslovaške vlade

PRAGA, 15. februarja. Vlada Malypetra je izročila včeraj ostavko. Malypeter je takoj nato dobil mandat za sestavo nove vlade, ki se je rekonstruirala, tako, da sta iz vlade izpadla notranji minister Černy in trgovski minister Matoušek. V novo vlado je vstopil kot minister prosvete Jan Krčmar. Ostavko vlade spravljajo v zvezo z valutnimi reformami.

Pred generalnim naskokom na Dunaj

Vlada še ni premagala marksistov — Ponoči so prešli v ofenzivo proti sredini Dunaja — Srditi boji po vseh delih prestolnice, Nižjeavstrijskem, Stajerskem in drugod — Proti Dunaju koraka več desetisočev marksistov

DUNAJ, 15. febr. Včerajšnje zelo optimistične vesti, ki so pripovedovale, da je državljanska vojna v Avstriji že konec in se socialni demokrati povsod umikajo in vdajajo, so se izkazale kot netočne. Potekale so skoraj izključno iz vladnih vrst, ali pa so bile po vladnih organih cenzurirane. Dejstvo je bilo drugačno: boji so se nadaljevali včeraj ves dan z večnoma nezmanjšano srditostjo, zlasti na Nižjem Avstrijskem in severnem Stajerskem. Severni del Dunaja na levem bregu Donave, vse proti Moravskemu polju in do mej Češkoslovaške, je bilo večnoma v rokah socialističnih čet. Najhujši boji so se bili za Floridsdorf. Vladne čete so s heilmwehrovcji, policijo, orožniki itd. naskakovale marksistične postojanke ter jih obstreljevale s topovi, večkrat so pa prešli tudi marksisti v ofenzivo. Ponovni boji so se vneli tudi za Steyr ter Bruck ob Muri, Kapfenberg itd., in sicer z menjajočo se srečo. Manjši boji so nastali tudi na doslej mirnem Gradščanskem, tako da je moral biti tudi tam proglašen preki sod. Nejasen je bil nadalje položaj v Dunajskem novem mestu. Iz vsega tega sledi, da državljanska vojna še nikakor ni končana.

DUNAJ, 15. febr. Včeraj so socialisti izdali proglas na avstrijsko ljudstvo, v katerem so naglasili, da se bore za po zakonu priznano ustavo avstrijske republike in pozivajo svoje pristaše, da se strnejo vsi do zadnjega v bojne vrste proti fašizmu. Obenem so se pojavili nad Dunajem z letali in metali na mesto obvestila, da sta voditelja Deutsch in Bauer že v Avstriji in kora karta s 40.000 možmi proti Dunaju delavstvu na pomoč. Iz drugih virov se je zatrjevalo, da so mobilizirali socialisti 100.000 mož in jih oborožili s svojimi in zaplenjenimi orožjem. Vse te vesti se pa seveda niso dale kontrolirati. Prav tako aktivna je tudi vlada, ki je izdala včeraj oklic na delavske žene, naj pregovore svoje može in sinove, da odlože orožje. Zvečer je pa vlada izdala proglas, da se vsem upornikom, ki se bodo do danes opoldne vdali, zagotovi odpust vsake kazni, do čim bodo drugi brez usmiljenja poveseni.

DUNAJ, 15. febr. Včeraj je bil poizkušaj na dr. Dollfusa atentat, ki pa ni uspel. V vladi sami so nastali ostri spori. Nekaj socialistov, ki so jih ujeli, je bilo justificiranih. Najhujše postopa knez Starhemberg, ki stavi ujetnike pred zid in jih strelja. Število mrtvih se še ne da presoditi, zatrjuje se, da že presega 1500 mož, pa tudi žensk in otrok, dočim je ranjenec več tisoč.

ČEŠKOSLOVAŠKE VALUTNE REFORME

PRAGA, 15. februarja. Borza je sklenila do nadaljnjega ustaviti vse transakcije na tržišču tujih deviz. Ta odlok je v zvezi z najavljenimi valutnimi in denarnimi ukrepi češkoslovaške vlade.

FRANCOSKI ODGOVOR IZROČEN.

BERLIN, 15. februarja. Francoski poslanik François Ponceat je obiskal včeraj

DUNAJ, 15. febr. Tekom včerajšnje dne so vladne čete zasedle zopet nekaj postojank v Floridsdorfu, Simmeringu, Ottakringu in drugod. Tekom noči pa so dobili marksisti velika ojačenja in niso samo ovojili vseh izgubljenih postojank, temveč so izvedli protiofenzivo in prodrli daleč proti sredini Dunaja. V jutranjih urah so zavzeli vojašnico na Rennwegu in pričeli prodirati proti Schwarzenbergovemu trgu, od katerega so oddaljeni komaj še 500 metrov. Danes dopoldne so se vneli zopet srditi boji. Vladne čete so se morale v Floridsdorfu poslužiti topov, metalcev min in plinskih granat. Marksisti se drže povsod hrabro in se zdi, da vojne še ne bo tako kmalu konec. Nove postojanke so zavzeli v Meidlingu, Maria-Enzersdorfu in v Dunajskem novem mestu, kjer se odpravljajo velike in dobro oborožene čete za pohod proti Dunaju.

DUNAJ, 15. febr. V Kapfenbergu, Lincu, Steyru, Köflachu, Glognitzu se boji med marksisti in četami režima nadaljujejo. Vojaštvo mora plačati vsak centimeter tal s krvjo. Na barikadah socialistov se pojavljajo sedaj tudi ženske. Deželna sodišča na Dunaju so prejela že 80 ustašev, da jih so dijo po prekem sodu. Vlada je prepovedala do 19. t. m. uvoz vseh tujih listov. Železniška zveza Gradec-Dunaj, ki je bila včeraj obnovljena, je danes zopet prekinjena.

DUNAJ, 15. febr. V Lazarethofu na Dunaju se je zabarikadiralo 2000 mož marksistov. V Floridsdorfu se boji nadaljujejo. Šest težkih topov strelja z Goethehofa na Kaisermühle. Pri severnem kolodvoru se je znova zabarikadiralo 2000 socialističnih bojnikov. Srditi boji se bljejo tudi v Mödlingu in Simmeringu. Pri Sv. Gabrielu pri Mödlingu so izkople vladne čete strelske järke. Položaj je na Dunaju skrajno nejasen in nevaren.

DUNAJ, 15. febr. Položaj postaja skrajno kritičen. Okoli poldneva poročajo, da se bliža od raznih strani Dunaju več desetisoč dobro oboroženih in organiziranih marksistov, ki hitijo na pomoč tovarišem, ki so v boju.

PARIZ, 15. febr. Doznava se, da so se med Londonom, Parizom in Rimom uvedla pogajanja zaradi intervencije v Avstriji. Dočim sta pa London in Pariz za intervencijo, jo Rim odklanja. Pariški tisk razpravlja obširno o dogodkih v Avstriji in podčrtuje zlasti dejstvo, da je sedanja državljanska vojna pokazala, da je Avstrija dosti bolj oborožena, kot bi morala biti po določilih mirovne pogodbe.

dopoldne zunanega ministra in mu izročil francoski odgovor na nemški memorandum od 19. januarja t. l.

»ČELJUSKIN« SE POTOPI.

MOSKVA, 15. februarja. Predvčerajšnjim so ledolomilca »Čeljuskin« zajele silne ledene mase in se je potopil. V zadnjem trenutku se je rešila posadka, ki ji je prišlo na pomoč letalo iz Cap Norda.

Dnevne vesti

Iz seje banovinskega sveta

Obširna razprava o uredbi za občinske uslužbence.

Na včerajšnjem dopoldanskem in popoldanskem zasedanju je banovinski svet razpravljajal o uredbi za občinske uslužbence. Pred razpravo je ban dr. Marušič naglasil, da je uredba za našo banovino nekaj novega, ker prvič splošno ureja službeno razmerje občinskih uslužbencev vseh občin, izvzemši avtonomna mesta. Naše male občine prej niso imele občinskih uslužbencev. Po združitvi malih v velike občine pa je nastala to nujna potreba in z njo tudi potreba po uredbi. V osnutku so določeni za občinske uslužbence nizki prejemki kot minimum, pod katerega se ne sme iti. So pa zato tako nizki, da bodo imele najmanjše občine čim večjo prostost pri končnem določanju višine plač. Nova uredba predvideva tudi ustanovitev posebnega pokojninskega sklada za občinske uslužbence. Osnutek uredbe je obširen in ima 144 členov.

Pogoji za sprejem v občinsko službo so: naše državljanstvo, starost najmanj 21 let in največ 40 let, znanje službenega jezika, primerna kvalifikacija, odslužitev vojaškega roka, dobro vedenje itd. Mestne, tržke, zdraviliške ter one občine, ki imajo nad 5.000 prebivalcev, bodo smele nastavljaliti uslužbence le s popolno srednjo ali tej enako strokovno šolo ter na 3 leta pripravljalne službe. Manjše občine bodo lahko nastavljalile uslužbence, ki imajo manjšo kvalifikacijo. Predvideva pa uredba za vse uslužbence poseben tečaj, le diplomirani pravdniki so tega tečaja oproščeni in traja za nje pripravljalna služba tudi samo 2 leti. Prejemki občinskih uslužbencev se dele na osnovno plačo in osebno doklado. Osnovna plača za nižje uslužbence, ki imajo ne-popolno srednješolsko izobrazbo, je predvidena na 450 Din na mesec v prvem krajevnem razredu, v drugem krajevnem razredu pa na 400 Din; pri popolni srednješolski izobrazbi v prvem razredu na 800 Din, v drugem pa na 750 Din; pri fakultetni izobrazbi v prvem razredu na 1000 Din, v drugem pa na 950 Din. Občina pa sme s statutom določiti, da občinski odbor te prejemke poviša, če je okrajni glavar poprej ugodno ocenil službovanje uslužbenca. Osebne doklade znašajo za vse uradnike, ne glede na šolsko kvalifikacijo in število službenih let, najmanj 200 Din v prvem in najmanj 100 v drugem krajevnem razredu.

V prvem krajevnem razredu so vse občine, kjer je sedež okrajnega glavarstva, nadalje zdraviliške občine in občine, ki imajo 3.000 ali več prebivalcev. Občine pa smejo svojim uslužbencem nuditi tudi prejemke v naravi, stanovanje, kurjavo in razsvetljavo. Uslužbeni na glavnih službenih mestih imajo pravico do osebne in rodbinske pokojnine. Za našo banovino se bo ustanovil banovinski pokojninski sklad za občinske uslužbence s sedežem v Ljubljani, v katerega se bodo stekali prispevki, ki jih bodo plačale občine enkrat za vselej za vsako sistemizirano mesto, prispevek, ki ga je dolžan plačati uslužbenec v prvem letu po sprejemu v službo, mesečni prispevek uslužbenec, obresti od glavnice tega sklada, globe za disciplinarne postopke in vsakoletni v banovinskem proračunu določeni prispevek. Pokojnine se bodo izplačevale samo iz dohodkov tega sklada.

Dosedanji občinski uslužbeni bodo lahko ostali še nadalje na svojih mestih, predložiti pa bodo morali dokaze o svoji šolski in strokovni kvalifikaciji. Na podlagi nove uredbe bodo prevedeni in se jim bodo štela službena leta tako, kakor predvideva uredba. Uslužbeni, ki nimajo dovoljne kvalifikacije, pa se bodo prevedli na pomožna službena mesta. Občinski uslužbeni, ki so zavarovani pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani ter še nimajo na dan uveljavljenja te uredbe 10 službenih let, bodo imeli pravico izbirati pokojninsko zavarovanje ali pri Pokojninskem zavodu ali pa pri banovinskem pokojninskem skladu.

O uredbi se je razvila zelo živahna debata in je prvi povzel besedo banovinski svetovalec mestni župan dr. Lipold.

Predlagal je, naj bi se osnutek ne spreminil in naj bi imele višje kvalificirano uradništvo občine, ki imajo nad 3.000 prebivalcev, ker je mnenja, da moramo imeti pred očmi velike naloge mnogih občin. Njegov predlog je podprl tudi podban dr. Pirkmajer, ki je naglasil, da se občinske službe ne smejo podcenjevati, ker so občinski posli prav tako važni kakor državni in jih morajo izvrševati sposobni uslužbeni. Pri tem je omenil tudi brezposelnost absolventov naših srednjih šol, ki bodo radi sprejeli ta kruh. V nadaljnji debati sta spregovorila še med drugimi tudi banovinska svetovalec Golouh in Zadravec.

Pri popoldanskem seji se je razprava o uredbi nadaljevala in je bila zelo dolgotrajna zlasti glede prejemkov občinskih uslužbencev. Banovinski svetovalec Golouh se je zavzemal, naj občine povišujejo prejemke uslužbencev ne da bi predhodno ocenili službovanje uslužbenca okrajni glavar. Ob 19. uri je bilo zasedanje prekinjeno in se je nadaljevalo danes dopoldne.

Koncert Slovanske pesmi

VEDRALOVA, ŽIVKO

LIPOVŠEK

624

16. februarja Kazinska dvorana

Sprememba na mariborskem sodišču. Okrožni sodnik dr. Kolšek je premeščen iz civilnega oddelka okrajnega sodišča k kazenskemu senatu; okrožni sodnik dr. Vladimir Travner je premeščen iz kazenskega senata k preiskovalnemu oddelku; izprašani sodni pripravnik dr. Odon Platinšek je dodeljen k državnemu pravdniku; okrožni sodnik dr. Mikluš bo prevzel nesporni oddelk, okrožni sodnik dr. Adamič pa spornega.

Upokojitve v državni službi. Upokojena sta: višja železniška kontrolorja in bivša postajenačelnika Jože Mohorko na koroškem kolodvoru v Mariboru in Viktor Turin v Ptuj. Pri državnem pravdniku v Ljubljani pa je upokojen državni pravdnik Robert Ogoreutz, pri državnem pravdniku v Mariboru pa višji pisarniški oficial Franjo Duh.

Nova grobova. Danes zjutraj je po dolgi in mučni bolezni preminil železniški uradnik Miroslav Fick. Pokopali ga bodo v soboto ob pol 16. uri na mestnem pokopališču na Pobrežju. Sinoči pa je preminil posestnik Ignac Šugman na Teznem. Pogreb bo v soboto ob pol 15. uri na magdalenskem pokopališču. Bodi obema pokojnikom ohranjen lep spomin, žalujočim preostalom pa naše iskreno sožalje!

Poroka. V tukajšnji frančiškanski cerkvi sta se te dni poročila g. Maks Jančar, sin lastnice hotela »Pri zamorcu« in gđ. Jelka Horačkova. Cerkev je bila pri poroki slavnostno razsvetljena. Kot prič sta bila zdravnik dr. Marinič in ženinov svak inž. Mösch. Bilo srečno!

Poroke. Zadnje dni so se v Mariboru poročili: Josip Cvetko in Ivana Gutmaherjeva, Metod Tončič in Elizabeta Kmetova, Bogomir Rozman in Ana Metolova, Konrad Marko in Katarina Domiterjeva, Josip Kosi in Antonija Žizkova, Friderik Kocuvan in Hedvika Kresnikova, Ivan Fegic in Karolina Korenova, Viktor Pavlič in Marija Cvetkova, Janko Trčak in Ivana Babičeva, Bogoljub Terglec in Terezija Bezjakova, Bogoljub Kangler in Štefanija Lorbekova, Srečko Vogrin in Marija Medostkova, Josip Kristl in Josipina Petelinova, Karl Žizek in Josipina Dobajeva, Ivan Malc in Ljudmila Mlinaričeva, Anton Tomažič in Julijana Steinbacherjeva, Ivan Jesenek in Helena Ostrožnikova ter Alojzij Šalamun in Rozalija Verzeljeva. Bilo srečno!

Začasna zatvoritev Vetrinske ulice. Zaradi naprave kanalskega priklopa se zapre Vetrinska ulica med Jurčičevo ul. in Glavnim trgom 15. in 16. febr. za ves prevozni promet.

Ljudska univerza v Mariboru. Jutri v petek 16. februarja priredita naša domača priljubljena pevca gđ. Vedralova in g. Živko skupno z odličnim pianistom g. Lipovškom iz Ljubljane večer »slovanske pesmi«. Na sporedu je mnogo bis-rov slovanske glasbene umetnosti.

Turkova hiša na Pobrežki cesti bo padla. Ker se zadnje čase širijo po mestu vesti, da še ne bodo letos podrli Turkove hiše na Pobrežki cesti, smo se v zadevnem obrnili na gradbeni urad, kjer smo izvedeli, da bodo Turkovo hišo še letos podrli in regulirali ta del Pobrežke ceste.

Iz tajništva JNS. Redni letni občni zbor krajevnih organizacij JNS v Mariboru za III. mestni okraj bo v soboto 17. febr. ob 20. uri v prostorih gostilne Hönigmann (»Pri belem zajcu«), Meljska cesta, z običajnim dnevnim redom. Poroča poleg ostalih g. narodni poslanec dr. Pivko. Vabljeni člani in somišljeniki!

Danes poslovljni večer muzikalnega parodista Labererja »Carreny«. Jutri kitajska senzacija v »Veliki kavarni«.

Kuharska razstava v hotelu »Orel«. Včeraj se je zaključila dvodnevna kuharska razstava v hotelu »Orel«, ki sta jo priredila lastnika hotela gospod in gospa Zemljič. Razstavo, ki je druga tovrstna v Mariboru, si je ogledalo nad 4000 oseb. Razstavljene so bile skoraj vse domače in tuje specialitete, ki so bile razstavljene na dveh velikih mizah v tretjem nadstropju. Po kakovosti izdelkov kuhinjske umetnosti je letošnja razstava znatno nadkriljevala lansko. Mirne duše lahko ugotovimo, da je bila letošnja razstava takšna, da bi lahko tekmovala s sličnimi razstavami v velikih mestih v tujini. Vse razstavljene specialitete so bile proizvod dveh znamenitih mednarodnih kuharjev gg. Charla Wohlgemuta in Josipa Klauserja, ki jima je pri pripravi večje stalo ob strani hotelsko kuhinjsko osebje hotela »Orel«. Prireditelja gospod in gospa Zemljič sta ponovno dokazala, da sta pripravljena doprinesiti, če je potrebno, tudi velike žrtve za napredek naše kuharske obrti in napredek tuiskega prometa v Mariboru. Zato zaslužita priznanje vse javnosti.

Usoden padec. Na Tržaški cesti stanujočo zasebnico 66-letno Antonijo Habjančičovo je doletela včeraj popoldne hujša nezgoda. Po nesrečnem naključju je padla s stola in si pri tem zlomila levo nogo. Zdravi se v bolnišnici.

Napad. Včeraj na pepelnico so se v Podovi stepli fantje. V pretepu je neki Rudolf D. zabodel z nožem 25-letnega Ivana Predikako iz Rač. Prerezal mu je mišičevje na ramah in so ga morali nevarno ranjenega spraviti v mariborsko bolnišnico.

Dve nezgodi. Včeraj popoldne se je 28-letni, viničar Ivan Poš, stanujoč v Jakobskem dolu, pri rezanju sena urezal v levo roko. V Limbušu pa je 30-letni rudar Franc Borovnik padel na poledenih tleh ter si zlomil nogo. Oba ponesrečenca se zdravita v mariborski bolnišnici.

Znižana vožnja v Sarajevo. Od 18. do 21. tm. bo v Sarajevu razstava zajcev, perutnine in golobov, ki bo zelo zanimiva. Odobrena je na državnih železnica polovična vozna cena in se dobe legitimacije tudi pri »Putniku« v Mariboru.

Radio Ljubljana. Spored za petek 16. tm. Ob 11: šolska ura: »Kaj lahko otrok materi pomaga«, predava ga. Grumova; 12.45: vojaške godbe igrajo (reprodukcija); 12.45: poročila; 13: čas, reproducirani solistični koncert, violina in čelo; 18: reproducirana narodna glasba; 19: »Zakaj sem Sokol, zakaj telovadim?« predava Franc Lubej; 19.30: izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka); 20.15: prenos iz Varšave; 22.40: čas, poročila.

Grajski kino. Do vključno petka izborna češka komedija »Revizor iz Petrograda« z Vlastom Burianom, najznamenitejšim komikom Češke v glavni vlogi. Prvovrsten film, katerega prav toplo priporočamo že zaradi tega, ker je to prvi češki film, katerega vidimo pri nas. Pripravlja se vesela opereta »Življenje je lepo«.

Kino Union. Danes v četrtek zadnji dan »Luana« z Dolores del Rio. V petek premiera največjega mojstrskega dela »Grand Hotel« po romanu Vickyja Bau- ma (Menschen im Hotel) z Greto Garbo, Joan Crawford in John Barrymore.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih, usedu, se uporabljaj naravna Franc-Josefova voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

Na. odno gledališče

REPERTORIJ

Četrtek, 15. februarja ob 20. uri: »Gospodična«. Red C.

Petek, 16. februarja. Zaprto.

Sobota, 17. februarja ob 20. uri »Štambulska roža«, red A.

Nedelja, 18. februarja ob 15. uri: »Scampolo«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Malo Floramye«. Znižane cene.

Premiera »Vijolice z Montmartra«. Velike Kalmanove operete, bo koncem prihodnjega tedna. Delo, ki sliči kot opera »Boheme«, obravnava življenje pariških umetnikov na Montmartru, je glasbeno izvrstno, vsebinsko pa zabavno in pristržno ganljivo. Mariborsko uprizoritev pripravljata kapelnik Herzog in režiser Skrbinšek. Zasedba: Vijolice poje članica zagrebškega »Narodnega kazališta« Erika Družovičeva v k. g., Ninon je Udovičeva, slikarja, pesnika in skladatelja igrajo Sancier, Gorinšek, Medven; Piskaček je P. Kovič, Frascatti Grom. V ostalih ulogah nastopijo Starčeva, Savinova, Gorinškova, Skrbinšek, Rasberger, Furian, Harastovič, Nakrst, Blaž, Cernohori in Verdonik.

Nicodemijevo komedijo »Scampolo« uprizore kot popoldansko predstavo v nedeljo, 18. tm. ob 15. uri. Delo je z Branko Rasbergerjevo v naslovni ulogi doseglo popoln uspeh. Znižane cene.

»Malo Floramye«. melodijozno Tjardovičovo opereto, uprizore po znižanih cenah v nedeljo, 18. tm. zvečer.

Pri železniških težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zasplosti povzroči kozarec »Franz Josefove« grenčice takojšnje poživljenje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefovo« vodo kot važen pripomoček proti griži kakor tudi železničnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Za panevropsko gospodarsko osamosvojitve. Koncem tega meseca se bo sestala ponovno na Dunaju panevropska gospodarska konferenca, na kateri hočejo doseči sodelovanje vseh evropskih narodov v gospodarskem oziru. Takih konferenc je bilo že več, toda doslej se ni pokazal še noben vidnejši uspeh.

Prepovedan tisk. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvoz in razpečevanje v naši državi nemške brošure »An Alle«, ki je izšla v Drazdanih.

Aretirana kurja tatova. Danes zjutraj sta ponudila v nakup tukajšnjemu trgovcu s perutnino Viljemu Abtu v Kejžarijevi ulici dva neznana moška 16 lepih kokoši. Kupčija je bila že skoro sklenjena. Med tem pa je v eni sapi prihitela tja neka posestnica iz Sv. Petra, ki ji je bilo preteklo noč ukradenih 16 kokoši. Trgovec je kokoši, ki bi jih bil skoraj kupil od neznanih moških, pokazal posestnici, ki je spoznala piške za svoje. Tako je bila o tem obveščena policija, ki je oba tatova aretirala in zaslislala. Ugotovila je, da sta to dva brata France in Jakob K., ki sta se v zadnjem času specializirala v kraji kokoši. Ker imata na vesti mnogo takih grehov, bo oba aretiranca policija izročila tukajšnjemu sodišču.

Kolesa so začeli krasti. Nekaj časa so imeli kolesarji mir pred tatovi, v zadnjem času pa so zopet tatvine koles zelo pogoste. Tako je bilo tudi včeraj popoldne na sejmišču ukradeno posestnikove-mu siru Karlu Frangešu iz Bohove 1400 Din vredno kolo znamke »Oxford«. Kolo ima evidenčno številko 77.248.

Tuiski promet. V prvi polovici februarja je bilo pri policiji prijavljenih 657 oseb, od teh 178 tujcev, in sicer 38 z Dunaja, 14 iz Gradca, 126 pa iz drugih mest.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 1.4 stopinj C pod ničlo; minimalna temperatura je znašala 5.3 stopinj C pod ničlo; barometer je kazal pri 11.6 stopinjah 746.5, reduciran na ničlo pa 7.5; relativna vlaga 78; vreme je oblačno. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno še precej jasno, podnevi bo menda bolj oblačno in bolj toplo.

Ureditv naše državne meje

Nekaj aktualnih misli in nasvetov

Tiskana beseda in vsakdanji razgovori očitujejo težnjo po reorganizaciji dela za ureditev naše meje. Kakor je resnica, da je lažje govoriti in načrte kovati ko pa to udeležiti, tako je tudi neizpodbitno res, da je bilo naše dosedanje delo od te strani bolj razpršeno dobra volja ko pa premišljeno in smoteno. Škoda časa, če bi hoteli stikati po zadetih vzrokih, ki so itak že znani in bi s ponovnim načrtovanjem stvari ne koristili, zato je bolje, da se lotimo pojma »ureditev«.

Kaj vsebuje ta pojem in kje se pričene njegovi izrastki? Naj le zveni to vprašanje kot nepotrebno, a ne odrine resnice, da si nismo še na jasnem, kje in kako je treba načeti delo za resnično ureditev. Če se slišijo tožbe, da so uspehi česče le neznatni ali celo le navidezni, je dokaz, da ne korenini delo na pravi strani. Skrajni čas je že, da odstopimo mesto trdnim tlom fizičnega obstoja. Mi-mo tega prvega načela ne sme nobeno delo, nobena težnja! Kruh je kruh in ta »Očenaš« je prvina, ki daje osnovno vsebino vsaki težnji, tako poedincu kakor skupinam, stanovom, narodu. Kruh v širšem pomenu besede ali gospodarstvo, v primeru naše obmejne ureditve pa kmetijsko gospodarstvo. Glejmo na to ureditev od katerekoli strani in kakorkoli in pomaknimo se na najbolj osebno stališče, te resnice ne moremo izpodmakniti!

Delo za gospodarsko ali kmečkogospodarsko ureditev res ni lahko, v našem primeru, in to zlasti danes celo ne. Vendar pa ni takó usodepolno, da bi se morali predati vetrovom. Naj bodo razmere tudi v socialnem pogledu (zemlja v posesti meščanstva, viničarstvo itd.) še tako zamotane in težke, — kdor zre od prave strani in je njegovo prepričanje o edino pravilnem delu že davno prekvašeno, ne bo okleval in bo zavihal rokave. Lotil se bo dela z onim ognjem in ljubeznijo, ki ju more pričarati le jasnost v pojmu »delo« v obče in delo za obmejno ureditev, in ž njó véra v uspešnost velikega stremjenja.

A če kje, je res prav tukaj ena krat ena — nič. Prav zato je samo ena učinkovita pot, samo en gospodarski evangelij — združništvo! Samo to je poklicano in zmožno utrditi poedince in splošnost gospodarsko in moralno. Saj se pre-dobro zavedamo, da je prav individualni ali liberalni gospodarski red prvi protivnik obmejne ureditvi. In še kakšen protivnik! Seveda ni uspehov in jih tudi ne bo, dokler bomo preplašeni plavali na izpodmaknjenih gospodarskih tleh kakor trska, ki jo valovi mečejo zdaj sem, zdaj

tja. Gospodarsko onemogli — in tako je po večini naše obmejno ljudstvo — je kot nihalo in prva njegova skrb teži za tem, da se vzdrži. In koliko energij mora vsak dan posvečati temu boju! Pa se približajte temu človeku s kako idejo, nalogo, akcijo, ki je izven njegove vsakdanje muje! Ali vas bo nahnul in nagnal, ali obrnil hrbet, ali pa zaigral na »politično« žilico. A učinek bo od vseh strani enak — ničev. Ali naj se temu čudimo? Spoznanje med razumom in srcem že ne!

Le od ene strani se moremo temu človeku približati, — od tiste strani, za katero kaže vedno večje razumevanje. Samo po gospodarski poti moremo do njega. Zato vidim n. pr. v tukajšnji kmetijski združki vsestransko važno in tudi v pogledu obmejne ureditve pomembno organizacijo, ki bi je ne smeli prezirati. Narobe: kdor zdravo meri in tehta naslovne besede, pojde vzporedno z njegovimi nalogami. Zadržna mlekarja, združno vnovčenje plodov, združna potrošnja, združni duh in njega usmeritev po naši občekoristni težnji itd. — ni li vse to pot v ureditev naše meje?

Prestopimo k drugemu poglavju tega vprašanja, — k vprašanju primernih delavcev, ki naj bi se semkaj zasidrali. Upamo si namreč trditi, da so celó od najboljših duševnih delavcev redki, ki bi nosili v sebi ono porcijo ravnovesja, ki je prav v delikatnih obmejnih krajih takó potrebno, — ki bi namreč predstavljali ravnovesje v duševnih sposobnostih, celega, trdnega moža, ki ve kje, kdaj in kako je treba delati. Res ni mnogo takih in pet duševnih delavcev je pet različnih mnenj in nazorov. Take nas je pač vzgojila polpretekla doba »divide et impera«. Sicer pa gre tudi tukaj na boljše, gre in tudi pojde. Zgostimo to vprašanje tako-le: Meja potrebuje delavcev s pravilno razporejenimi pojmi: kmetijsko gospodarstvo — združništvo — duhovna preobrazba v smeri novih zahtev časa s konkretno vsebino: gospodarska in moralna ureditev.

Ob tej priliki se nam vsiljuje še to-le vprašanje: Mnogo prispevamo raznim organizacijam. Vse te sicer tako umestne in potrebne ustanove nas s stališča obmejne dela v materialnem pogledu precej obtežujejo. To zbiranje na različne naslove, ki imajo končno isti namen, vsiljuje vprašanje o naši meji. Ali bi ne bilo boljše, če bi imeli poseben sklad za obmejno delo, »Mlade mejaše« ali enako, kjer bi se osredotočili vsi naši prispevki in razdelili na različne naslove (Jadr. Str., R. K. itd.) po načelu večje, nujnejše potrebe, pred vsem, naravno, za

utrditev meje? Gremo celo tako daleč, da si upamo podčrtati velike prednosti, ki bi jo nudilo zbiranje sredstev v izključno obmejne namene. V ta namen naj bi se obmejni pas rajoniral. Ta rajon za mejo, ostali notranji kraji, ki so za našimi hrb-

Seja obrtniškega prireditvenega odbora

V torek 13. t. m. je bila zaključna seja predpustne obrtniške prireditve, ki je bila 10. t. m. v Narodnem domu. Seje so se udeležili odborniki Slovenskega obrtnega društva v Mariboru, člani in članice veselicega odseka ter vsi oni, ki so pomagali pri pripravi in pri prireditvi sami. Predsednik g. Soič se je v svojem govoru zahvalil za poštvalnost veselicega odseka, ki ima vso zaslugo za lepi uspeh. Predsednica ga. Kitzlerjeva pa se je še posebej zahvalila vsakemu posamezniku, ki je sodeloval pri tem polaganju prvega temelja za bodoči vajeniški dom v Mariboru.

Prav ta obrtniška prireditve je pokazala, da so obrtniške vrste v delu za dosego omenjenega velikega cilja tesno stisnjene in, da kaže naše obrtništvo polno razumevanje za skupno delo in potrebo obrtniškega stanu ter njegovega naraščanja. Z ozirom na tako pridne, vztrajne in poštvalne sodelavce je bilo delo kljub ogromnim težavam, ki jih je bilo treba premagati, res prijetno in naravnost zabavno. Ta pridnost vzbujala najlepše upanje še na bodoče uspehe. Vsa mariborska javnost je soglasnega mnenja, da je doseglo Slovensko obrtništvo v Mariboru s svojo prvo plesno prireditvijo velik moralen uspeh. Čisti dobiček, ki bo temeljni prispevek k zgradbi vajenskega doma, sicer ni bil tako velik, kakor bi bilo želeli in kakor ga je odbor pričakoval. Zavedati pa se je treba, da so ga zbrali kljub vsem oviram, ki jih je postavljala protigigantacija, naši zavedni obrtniki, ki ne živijo ravno v najrožnatejših razmerah. To mora slišati in spoznati vsa javnost. Ko bo pa naš obrtniški naraščaj bival po skupno streho mariborskega vajenskega doma, se bo moral vedno zavedati, da je prav slovensko obrtništvo položilo temeljni kamen temu domu.

Ta zavest bo vcepila naši mladini ljubezen do lastnega naroda, spoštovanje do Slovenskega obrtnega društva in globoko hvaležnost do svojih mojstrov. Obrtništvo pa bo junaško stopalo po tej začrtani poti in ne bo mirovalo poprej, dokler ne bo doseglo svojega najvišjega cilja. Z idealnim delom se bodo okrepile obrtniške vrste in ti koraki bodo prisilili vse one, ki sedaj nasprotujejo v slepi zavisti k umiku s površja. Zadnji govornik je bil predsednik okrožnega odbora ter gradbenega odseka za vajeniški dom g. Bureš, ki je položil zbranim obrtnikom nekaj toplih besed na bodočo pot.

ti, pa v druge namene! Razume se, da bi se mladinske organizacije v vzgojnem pogledu ne smele zanemarjati. Tako bi bil namen bolj zajemljiv, konkreten in zanimanje in delovanje vseh poklicanih živahniješe. J. F.

Ne nasedajte sleparjem! Te dni se je oglašil pri upokojujencu Matiji Šantlu v Beograjski ulici neki okrog 35 let stari možki, ki je zelo suhe postave in nosi majhne brčice, ter zaprosil v imenu mariborske mestne občine, češ, da je njen nameščenec in inkasant, za miloščino v neke dobrodne namene. Šantl mu je res dal nekaj denarja, obenem pa je še bolj nasedel sleparju, ki mu je pripovedoval o svojih uspešnih intervencijah v pokojniških zadevah, ter mu za neko tako posredovanje izročil 125 Din. Ker bo slepar nedvomno poskušal svojo srečo še pri drugih strankah, se javnost nanj opozarja in naproša, da ga izroči najbližjemu varnostnemu organu.

Pojasnilo glede državljanstva. V Mariboru — pa tudi menda drugje! — je mnogo oseb, ki imajo od političnih oblasti »izkaznice o državljanstvu« iz leta 1929, na katerih stoji, da velja izkaznica do decembra t. l. Ker so mnogi mnenja, da jim s tem dnem poteče državljanstvo in da bi morali sedaj nanovo prositi zanje, pojasnjujemo tem potom, da so vsi, ki imajo take izkaznice, navedeni v registrih pri političnih odn. policijskih oblastih kot državljani brez vsake omejitve glede časa. V kolikor bi kateri izmed njih potreboval po poteku veljavnosti sedanjih izkaznic (saj tudi domovnice, zdravniška spričevala itd. veljajo samo za gotovo dobo!) novo potrdilo o državljanstvu ga bo lahko vsak čas dobil na podlagi zadevne vloge (kolekovane s 5 in 20 Din) na pristojno policijsko oblast.

Vremensko poročilo s pohorskih vrhov. Mariborska koča in Pohorski dom: ob 7. uri — 3. mirno, jasno, 80 cm pršiča, smuka ugodna, sankališče dobro: **Ruška koča:** ob 7. uri — 3. jasno, mirno, 100 cm pršiča, smuka idealna, sankališče zelo dobro: **Klopni vrh:** ob 7. uri — 4. jasno, mirno, 100 cm pršiča, smuka idealna. **Pesek:** ob 7. uri — 5. 170 cm srenja, mirno, jasno, smuka idealna, skakalnica uporabna. **Senjorjev dom:** ob 7. uri — 6. mirno, jasno, 150 cm pršiča, smuka idealna. **Činžat nad Falo:** ob 7. uri — 3. mirno, jasno, 80 cm pršiča, smuka idealna. **Sv. Lovrenc na Pohorju:** ob 7. uri — 4. mirno, jasno, 65 cm srenja, smuka idealna, sankališče in cesta za sani ugodna, skakalnica uporabna. **Ribnica na Pohorju:** ob 7. uri — 3. mirno, jasno, 80 cm pršiča, smuka idealna, cesta za sani dobra. **Rimski vrelec:** ob 7. uri — 7. mirno, jasno, 20 cm pršiča na podlagi 40 cm. smuka idealna, sankališče izvrstno.

B. G-c:

130 letnica prve srbske vstaje

Pred 130 leti, t. j. dne 14. II. 1804 se je v Orašcu v Šumadiji sestalo okoli 500 najuglednejših Srbov, ki so sklenili zaradi strašnih razmer, v katerih je živel takrat srbski narod, da se upro proti dalijam. Toda že kmalu je upor zavzel večji obseg, kajti borba se je obrnila proti Turkom, ki so bili gospodarji Srbije že od l. 1389 (bitka na Kosovu) oz. 1459 (padec srbske despotovine). Upor, kateremu je bil voditelj junaški hajduški glavar Jurij Petrović, navadno Črni Jurij imenovan, je prinesel Srbom po 400 letih prvič zopet svobodo, zato ga smemo po pravici smatrati za enega najvažnejših momentov ne samo v srbski, ampak tudi v celi naši nacionalni zgodovini novega veka. Potrebno je, da ob 130letnici tako važnega dogodka posežemo nekoliko v srbsko preteklost in izpregovorimo o pripravi in upor in o uspehih, ki jih je dosegel srbski narod z njimi.

Mir v Svištovu (poletje 1791), ki je zaključil skoraj štiriletno avstrijsko in rusko bojevanje proti Turkom, ni Avstriji prinesel takorekoč razen miru ničesar. S tem pa so bili prizadeti tudi Srbi. V začetku vojne je namreč avstrijska zaveznica Rusija naročila Srbom, da naj se skupno z Avstrijo borijo proti Turkom. Uglednejši Srbi, med katerimi sta posebno znana Jurij Petrović — Črni Ju-

rij in Koča Andjelković (po kateremu je ta vojna dobila v Srbiji ime »Kočina krajina«), so tedaj z navdušenjem prišli za orožje in navduševali narod za boj proti Turkom, kajti hoteli so priboriti srbskemu narodu svobodo ali pa vsaj avtonomijo, o kateri pa Turki, ki so bili gospodarji v Srbiji, niso hoteli ničesar slišati. Oba vstaša sta dosegla velike uspehe, a žal zaman. Ko je bil nato sklenjen že omenjeni svištovski mir, je Avstrija v zahvalo izposlovala pri turškemu sultanu samo amnestijo, to se pravi, da je bila Srbom odpuščena le kazen, ki so si jo zaslužili po turškem zakonu s tem, da so se z orožjem uprli proti svojim gospodarjem. Med Avstrijo in Turčijo pa je tvorila mejo reka Donava-Sava-Una, le nekaj vasi ob Uni in Staro Ršavo je še dobila Avstrija. Obe državi sta se tudi obvezali, da bo ob meji mir in da bo neusmiljeno kaznovan vsak, ki bi ga skušal kršiti. Srbi, ki so toliko žrtvovali, da si pridobijo svobodo ali vsaj avtonomijo, torej razen amnestije niso dobili ničesar. Srbi so bili zelo razočarani pa tudi ogorčeni, kar se vidi iz tega, da je nacionalni nadporočnik Aleksa Nenadović nekoč rekel: »Nimam pisarja in drugih učenih ljudi, toda pojdem od samostana do samostana in poprosim vsakega meniha in popa, naj napiše v vsak samostan, da odslej nikdo, kdor je Srb, ne veruje več Nemcem!«

To je bilo l. 1791. Turki so zopet zavzeli tudi severne srbske pokrajine z beograjskim pašalukom vred. Nekaj časa so zelo sirovo ravnali s prebivalstvom, toda kmalu je prišla nepričakovana izprememba. Turški sultan je postal Selim III. ki je vladal svojo državo po naukih prosvetljenosti in ni odobral slabega ravnanja s podložniki. In tako se je zgodilo, da so dobili Srbi zaveznike pri gospodujočih Turkih, torej tam, kjer so jih najmanj pričakovali. Novi beograjski paša Abu-Bečir je s Srbi ravnal tako dobro, da se je večina ubeglih zopet naselila po teh krajih. Razumeli pa bomo tudi to lepo ravnanje s srbskimi prebivalci, če upoštevamo, da je bila v Srbiji še ena »kasta« — potepuhov, propalic, izpridenih vojakov i. dr., t. j. takozvanih janičarjev, ki jih je narod radi njihovih nasilij zelo sovražil, a sovražili so jih tudi Turki, ker so janičarji motili mir, ki bi moral po svištovskem sklepu tukaj vladati, pa tudi v ostalem so zelo škodili Turkom; kadar so namreč dobili oblast, jim Turki niso skoraj mogli doživega. Da jih izženejo iz dežele, so Turki začeli čisto drugače nastopati proti Srbom, ko so videli, da jih hočejo tudi ti na vsak način izgnati iz dežele. Zato so skupno nastopili in dali ubiti janičarskega poglavarja ter izgnali vse janičarje iz dežele. Ti so se zbrali v Vidinu okoli podlega paše Pasvan-Oglu in začeli upor proti sultanu. Že l. 1792 se jim je posrečilo, da so zavzeli ves beogr. pašaluk in Beograd sam, a tja poslani bosanski

paša jih je zopet izgnal. Zato je Selim III. l. 1793 dal Srbom samoupravo. Sedaj so Srbi sami pobirali davek in, ga potem oddali vezirju, ki je bil za sultanom najvišja osebnost v Turčiji. Trgovina je bila prosta, vera svobodna in vso upravo so dobili srbski knezi. Tako se je l. 1793 položaj Srbov pod turško vladjo prvič zelo zboljšal. Za sledečega beogr. paše Hadži-Mustafa (1794—1801) se je Srbom celo tako dobro godilo, da so ga splošno imenovali »srbska majka«. Tudi je bila ustanovljena srbska vojska, ki se je zelo uspešno borila proti janičarjem, kajti prav tedaj je Pasvan-Oglu postal zopet zelo drzen. Toda konec temu miru in zadovoljstvu s Srbijo je naredila vojna s Francozi l. 1798. Sultan je moral odvesti vse vojaštvo na egiptčansko bojišče in je Pasvan-Oglu moral dovoliti povratek v Beograd. Spočetka so bili janičarji še kolikor toliko obzirni, toda po ponovnem uporu l. 1801. so postala njihova nasilja neznosna. Vso oblast so dobili zopet janičarji, ki so dali ubiti tudi Hadži-Mustafa pašo. Najvišjo oblast so imeli štirje dahije, vsi srbski knezi so bili odstavljani. Začela se je strahovlada teh dahij. Porta se ni upala in ni mogla proti njimi nastopiti in tako je srbski narod v naslednjih treh letih oblasti dahij preživel strašna leta.

(Se bo nadaljevalo.)

Spominjajte se CMD

Branko Mašič:

PERUNIKA

Legenda.

Upehan od trudnosti, pitja in nasičenosti se je faraon samo topo smejal, držeč levo roko na zlatem vrču, podobnem človeški lobanji. Motnih oči in skrivljenih prstov, zagrebenih v svojo črno brado, je gledal in poslušal. V dvorani je nastal še večji nered, večje kričanje in večje divjanje orgij.

Skupina omamnih plesalk se je zbrala okoli faraona, toda on ni pogledal nobene. V tej neki otopenosti in nedovzetnosti je bolj zaradi dolgočasia in toposti kakor zaradi zabave gledal nekega pesnika z zelo dolgimi sivimi lasmi, kako je zano sno pel, plesal in s tenko liro spremljal svojo pesem. To je bil slavni Orion, babilonski pesnik, ki je potoval po Levantu in prepeval o strašnih bitkah, silnih in bogatih faraonih ter vladarjih, o slavni junakih in nesmrtnih pesnikih.

Faraon ga je poslušal vse bolj pozorno. Potisnil je zlati vrč od sebe in si dal roko na uho, da bi boljše slišal. Toda kri-

čanje in ropot opitih gostov sta vedno bolj naraščala.

Orion je pel o nekem slavnem junaku, ki se je kakor lev boril s silnimi in neustrašnimi Kaldejci, se prebijal skozi njihove vrste ter jih sekal na dvoje kakor snope. Njegov kožnat ščit ga je branil pred dežjem strupenih puščic, zato pa nje gov konj ni mogel prenesti bolečin zastrupljenih ran, iz katerih mu je tekla kri, ter se je onemogel zrušil pod junakom. Vriskajoč od veselja so ga obkolili sovražniki od vseh strani, da bi ga živega ujeli. Toda vojak se je boril s podvojeno močjo. Treba mu je bilo prebiti se samo še skozi zadnje vrste bojevnikov, pa bi se rešil in okrasil z vencem zmagovalca, ki so jih pletle vestalinke časa dopri- našanja žrtev, iz dehtečega cvetja južnih dežel in listov palme. Ali...

V tem času je nastalo v dvorani tako kričanje, da faraon ni mogel slišati konca pesmi. To ga je tako razjezilo in užalilo, da je kakor ranjen skočil pokonci, z vso močjo udaril z roko po prestolu in zakričal z mogočnim glasom:

»Dovelj je že tega! Mehkužci! Blodniki! Mar tako spoštujete svojega vladarja? Ste pozabili, da je med vami vaš kediv, vaš silni faraon, potomec bogov,

ki razpolaga z vašim premoženjem, vašimi otroci in vašimi ženami, ki razpolaga celo s samim življenjem vašim!...»

Naenkrat je vse utihnilo; v tem prvem trenutku presenečenja se ni nihče niti genil; če je kdo primikal čašo k ustim, držal se v objemu dekleta ali plesalke, je tako obstal; samo smeh je izginil z vseh njihovih lic. Vsi so se preplašeni ozirali v faraona, ki je stal kakor grozeč kip nepremično in sevajočih oči metal okoli sebe bliskovite poglede.

Tenka marmornata plošča na stojalu se je skoraj razpočila pod njegovim močnim udarcem. Tudi krasni mozaik iz ahata, s katerim je bila izbrušena plošča pokrita, se je razdrobil. S srebrom okovane vaze posute z drobnimi zrnji tirtizov in ognjenih rubinov, so se razbile skupaj z dragocenimi fijoalami in tenkimi čašami iz najfinjšega stekla. Nežno cvetje belih rad, dehtečih levant in orhidej se je razsulo po mizi in bogatih preprogah. Težki amfiliteti, kondirji in ročni vrči so se prevrnili in iz njih je steklo opojno vino.

Skribi, perjaniki, sužnji in dvorni vojaki so se zbrali okoli njega, da bi mu ustregli in izvršili vsak njegov migljaj in vsako željo.

Faraon se je ves tresel od jeze.

Tako ni moglo trajati dolgo, vsi so to dobro čutili, zato so s strahom gledali v faraonove pomodrele ustnice, s katerih je imela zagrmeti strašna kletvina, potem pa neusmiljena zapoved.

Samo sivi pesnik iz Babilona je občutil veselje in zadovoljnost, da se je vse to dogodilo zaradi njegove pesmi. Samo on edini je vedel, zakaj se je faraon razjezil. Zato se je še bolj približal faraonu, mizi ter zapel kar je tišje in nežneje mogel, brenkajoč lahno na svojo liro.

Vsi so se začudili. Starci so se neopazeno zbrali okoli njega ter ga pričeli spremljati s svojimi harfami. In ljubka nežna glasba z glasnimi ritmičnimi besedami pesnika je donela vse krepkeje in krepkeje po rezonantni dvorani. Vsi obrazi so se razvedrili, tudi faraonov, in z vseh strani je začelo padati cvetje na pesnika v znak hvaležnosti, da jih je obvaroval pred faraonovo jezo. Prevzet od mihih zvokov godbe in pesmi, se je faraon zadovoljno zleknil na svoj prestol. Skoraj neopazeno, plazeč se tiho po prstih, so se zbrali tudi ostali okoli njega. Deklice in plesalke so se razvrstile v vrstah okoli pevcev in starcev.

(Se nadaljuje.)

Sport

Vseslovensko smučarsko prvenstvo končano. Tekmovanje za vseslovensko smučarsko prvenstvo se je v ponedeljek zaključilo s tekmo na 50 km. Zmagal je Musil (ČSR) v času 3:34:25, 2. inž. VI. Novak (ČSR) 3:42:59, 3. Karpel (Poljska) 3:43:23, 5. Koldovsky (ČSR) 3:51:36, 6. Lappalainen (Finska) 3:55:45. Končna klasifikacija vseslovenskega smučarskega prvenstva je naslednja: 1. Českoslov. 1323,755 točk, 2. Poljska 1318,375 točk, 3. Jugoslavija 1108,185 točk.

Tekmovanje za prvenstvo MZSP v slalomu bo v nedeljo 18. t. m. v Celju pri Celjski koči. Start je dovoljen vsem verificiranim članom MZSP, izven konkurence tudi vsem drugim smučarjem.

Mariborska zimskosportna podzveza razpisuje pod pokroviteljstvom bana dravske banovine g. dr. Drago Marušiča smučarsko tekmo v teku in v skokih za prvenstvo dravske banovine in mariborske zimskosportne podzveze v dneh 24. in 25. februarja v Mariboru, v primeru neugodnih snežnih razmer pa dne 25. februarja na Pohorju (Klopni vrh in Winterjeva koča na Pesku). Tekma v Mariboru se izvede v istih propozicijah, kot je bilo v razpisu za dne 27. in 28. januarja t. l. Propozicije za tekmo na Pohorju so naslednje: Tekma na daljavo 18 km bo 25. tm. Start ob 8. na Klopnem vrhu, cilj Pesek, Skakalna tekma bo 23. t. m. ob 13. na skakalnici pri koči na Pesku. Prvenstvo dravske banovine doseže najboljšo moštvo onega društva, ki ga sestavljajo 4 tekmovalci, verificirani pri JZSZ. Prvenstvo mariborske zimskosportne podzveze doseže najboljši posameznik, ki tekmuje v kombinaciji, razen tega se še posebej oceni tek in skok. —

Vsak tekmovalac mora imeti za l. 1934 vidirano tekmovalno legitimacijo. Prijave sprejema do 24. februarja MZSP, ali 24. in 25. t. m. na kraju starta. Za 27. in 28. januarja doposlane prijave veljajo tudi za novi termin. Vsi prvo, drugo in tretje plasirani prejmejo častna darila. Zrebanje bo 24. t. m. na Klopnem vrhu, kjer morajo biti vsi tekmovalci 24. t. m. do 20. ure. Razglasitev rezultatov ter razdelitev daril bo v nedeljo 25. t. m. ob 20. v dvorani hotela »Orel«. V primeru, da snežne razmere v Mariboru ne bodo dopuščale izvedbo tekme, se bo preložila na Pohorje, kar bo objavljeno v naših listih 20. ali 21. tm. MZSP.

Sokolstvo

Občni zbor Sokolske čete Sv. Ana v Slov. gor.

Dne 14. januarja 1934 ob pol 16. uri se je zbralo članstvo sokolske čete Sv. Ana v Slov. gor. k letnemu občenemu zboru v I. razredu tuk. osnovne šole.

Občni zbor je otvoril in vodil v imenu zadržanega staroste br. Mihaela Župca podstarosta in načelnik br. Jakob Štuhlec, ki je uvodoma pozdravil vse zbrano članstvo, zlasti pa brata Zorislava Kralja in Stanka Mikuša iz Lokavcev, ki sta pričela tamkaj tik ob meji sokolsko delo, predvsem med šolsko mladino. Omenil je, da je bilo delo v preteklem letu namenjeno I. pokr. sokolskemu zletu v Ljubljani in notranji okrepitvi in širjenju sokolske misli med tuk. prebivalstvom.

Iz poročil posameznih odbornikov je bilo razvidno, da je imela sokolska četa v preteklem letu 24 članov in članic in 70 dece obojega spola. Žalostno je, da

zaradi pomanjkanja prednjakov četa ni imela naraščaja in v letošnji poslovni dobi se mora ta napaka popraviti. Vsi odborniki so po svojih močeh delovali v prosep čete. Blagajnik je imel 3711 Din dohodkov in 3473,25 Din izdatkov, tako da je prebitka 237,75 Din.

Sokolska četa ima lepo strokovno knjižnico, ki šteje 95 knjig, katere si članstvo z vedno večjim zanimanjem izposi. Razentega deluje pod okriljem sokolske čete Javna ljudska knjižnica, ki šteje 396 knjig, in sicer 355 leposlovnih in 41 poučnih. Izposojenih knjig je bilo 413, največ leposlovnih.

Za tekoče poslovno leto je bil predlagan sledeči četni odbor: Za starost do sedanjih starost br. Mihael Župec, zid. mojster na Ščavnici, za podstarost in načelnika br. Jakob Štuhlec, šol. upravitelj pri Sv. Ani, za tajnika br. Ivo Čeh, učitelj pri Sv. Ani, za prosvetarja sestra Kristina Selakova, učiteljica pri Sv. Ani, za blagajnika br. Anton Župec, sin staroste, za statistikarja br. Stanko Mikuš, učitelj v Lokavcih, za orodiarja br. Jakob Raner, pos. sin v Žicah in za revizorja br. Adolf Ferk, mizar, mojster pri Sv. Ani ter Zorislav Kralj, šol. upravitelj v Lokavcih.

V tekočem letu se je treba temeljito pripraviti na župni zlet v Mariboru, kakor tudi na to, da se lahko čimveč članstva udeleži jubilejnih sokolskih zletov v Sarajevu in Zagrebu. Z željo, da bi se v bodoče sokolsko delo še bolj poglobilo in da bi pri tem delu vsi po svojih močeh pomagali, je zaključil br. podstarosta in načelnik občni zbor. — Zdravo!

V vsako slovensko hišo „Večernik“!

Poljčane

»Charleyeva teta« v Poljčanah. Tukajšnje društvo SK Boč je gostovalo v nedeljo na sokolskem odru z burko »Charleyeva teta«, ki je številno občinstvo s svojimi komičnimi zapletljivi nadvse imenitno zabavala. Zanimanje zanjo je zraslo tembolj, ker se je burka odlagala iz dneva v dan eno leto. Končno jo je na oder postavil g. Slavko Krajnc, ki se nam je s tem prvokrat predstavil v svojstvu režiserja. Uspeh je za to v veliki meri njegova zadeva. Kakor pri vseh naših igrah, seveda tudi tokrat ni moglo biti vse kakor je treba. Bilo pa je mnogo, mnogo pristranskega smeha, h kateremu je največ doprinesel g. Živko v vlogi lažitetke, ki je bil predvsem po zunanosti res imeniten. Oba zaljubljena študenta, gg. Žitnik in Mesarič, sta bila dobra, zlasti se je v večji vlogi dobro uveljavil Žitnik (samo preveč razgaljen je bil). Dokaj smešen je bil tudi Spittigue g. Pučnika, igrali so še Ano in Kitty gdeni Župančeva in Olga, dono Lucio ga. Zejhoferjeva (pretiha, a prav dobra po zunanosti), Elo gdc. Godec, Chesneya g. Kukovič, slugo Bresseta g. Marovt, sobarico pa so ertali. Če bi bil ta ali oni živahnejši in ugajenejši, bi igra seveda mnogo pridobila. No pa to se bo pridobilo še z večkratnim nastopanjem. Dvorana je bila polna in sedeži menda razprodani. Priznanja ni manjkalo in občinstvo je zadovoljno odšlo domov. I. K.

Sobo išče

SOBO
opremljeno z dvema posteljnima v neposredni bližini karsarne vojvode Mišiča na Tržaški cesti iščem. Naslov pustiti v upravi lista. 300

Sobo odda

DVA BOLJŠA DELAVCA
sprejem na stanovanje in hrano. Frankopanova ul. 15, dvorišče, levo. 619

NA STANOVANJE
in dobro domačo hrano sprejem gospoda ali gospodično. Mesečno Din 400.—, Aleksandrova c. 57, pritličje, levo. 615

LEPA, SVETLA SOBA
na ulico, tik Glavne trga, z uporabo kopalnice, se odda v podnajem solidnemu gospodu. Pojasnila v upravi »Večernika«. 300

Stanovanje

TRI STANOVANJA, dve veliki sobi s številnim, kakor tudi sobo s kuhinjo oddam takoj ali s 1. marcem. Sp. Radvanje št. 4 pri cerkvi. 620

IŠČEM STANOVANJE
dve sobi s kuhinjo, solčna lega in snažno, najraje zunaj mesta za takoj ali s 1. marcem. Ponudbe pod »Takoj« na upravo »Večernika«. 618

ODDAM

dve lepi sobi kabinet, kopalnico, mali družini, Gajeva ul. 41/I. 617

IŠČEM PRITLIČNO SUHO SOBO

s številnim v mirni hiši v Magdalenskem predmestju, Naslov pustiti do sobote v upravi lista pod »200«. 616

Službo išče

NATAKARICA
dobi službo takoj v gostilni. Pogoji: znanje slovenščine, nemščine, biti mora poštena, priključna in delavna, stara do 30. let. Ponudbe pod »Natakarica« na upravo lista. 622

Lokal

LOKAL
z večjimi izložbami na Aleksandrovi, Slovenski Gospodski ulici se išče. Ponudbe pod »Lokal« inseratnemu oddelku Hinko Sax, Maribor. 621

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Brez posebnega obvestila.

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tužno vest, da je naš iskrenoljubljeni, nepozabni soprog, oziroma oče, sin in brat, gospod

Miroslav Fick

človnik drž. žel.

v četrtek, dne 15. februarja 1934 ob 1/2 5. uri po dolgi mučni bolezni, spreviden s tolažili sv. vere v 38. letu svoje dobe za vedno zatisnil svoje blage oči.

Pogreb blagopokojnika bo v soboto, dne 17. februarja ob 1/2 16. uri iz mestne mrtvašnice na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 19. februarja ob 6. uri v župni cerkvi sv. Magdalene.

Maribor, Graz, dne 15. februarja 1934.

Marija Fick, soproga; Marija, hčerka; Stanko, pastorček, Ivan in Jožeta Fick, starši; Jožef, brat; Ana in Lina, sestr. Vsi ostali sorodniki. 626

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom žalosno vest, da je umrl danes ponoči naš dragi soprog in oče, gospod

Ignac Šugman

posestnik.

Pogreb draga pokojnika bo v soboto, dne 17. februarja ob pol 15. uri iz Tezna na magdalensko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 19. februarja ob 7. uri v magdalenski cerkvi.

Težno pri Mariboru, dne 15. februarja 1934. 627

Žalujoča žena, hčerka in ostali sorodniki.

Mali oglasi

Prodaj

POCENI NA PRODAJ
hiša z vrtom na Teznu, Ptuj-ska cesta. Vpraša se Vetrin-ska ul. 11/I desno. Sprejme se tudi vložno knjižico. 614

Kupim

KUPIM GOSTILNIŠKE MIZE IN STOLE.
Naslov pustiti v upravi »Večernika«. 626